

Промена у коју можемо да поверујемо?

Пише: Николас К. Гвоздев
уторак, 24 јун 2008 22:54

„Промена у коју можемо да поверујемо“ главни је слоган кампање Барака Обаме. Али гледајући састав његове „старије радне групе за питања националне безбедности“, можда би парола требало да гласи „враћање у прошлост“. Тешко је отети се утиску да се визија сенатора Обаме о покретању САД унапред – у смислу спољне политике – састоји од покушаја да се сат подеси на време од пре 2000.

Али можда је ово неправедна поставка ствари. На крају крајева, ово је организација кампање, а не неразвијени тим за националну безбедност – оно што је сенатор учинио пружајући руку, како својим присталицама, тако и, по његовим речима „онима који су подржавали кампању сенаторке Клинтон“, само је ојачало његов напор да покуша да уједини партију после подела у недавно завршеној партијској кампањи. Удруживање са старијим, истакнутим бившим званичницима додатно помаже Обама да поправи слику о себи. Али такође сугерише да сенатор Обама нема „другу“ групу саветника за спољну политику, и да планира да се обилато ослони на апарат Клинтонове администрације, када је у питању особље новог кабинета.

Упркос реторици која говори о променама, чини се да сенатор Обама није ни нестрпљив ни претерано жељан да помера правац у креирању спољне политике. И заиста бацивши поглед на Обамин прошлогодишњи спољнополитички труст мозга, Филип Зеликов, бивши саветник Кондолизе Рајс, изјавио је за *Чикаго Трибјун* да Обама не „узима људе који желе да сруше храм“. Ова нова група старијих саветника само потврђује утисак Зеликова о спољнополитичком тиму коме одговара статус кво, без жеље да суштински мењају дипломатију САД у 21. веку.

Упоредимо ово са сенаторовим економским тимом. Алан Блиндер, бивши потпредседник федералних резерви, пружа другачије виђење од Зеликовљевог описа Обаминог спољнополитичког тима, коментаришући сенаторове економске гуре, „То су људи који

Промена у коју можемо да поверујемо?

Пише: Николас К. Гвоздев
уторак, 24 јун 2008 22:54

имају нове идеје...“ Међутим, спољна политика САД је у очајничкој потреби за људима који су спремни на „нове идеје“.

Какве „нове идеје“ ће ова „сениорска радна група“ пружити по питању спољне политике? Забрињавајући знак је склоност да се Бушова администрација увелико окриви за стрмоглави пад утицаја и моћи САД у свету, док се мало пажње придаје крупним структуралним померањима која трансформишу глобалну равнотежу снага. Ново лице које јануара 2009. дође у Пенсилванија Авенију 1600, неће значајно променити ту динамику. Знам да су многи од њих говорили о „новом атлантицизму“ – а да нису у потпуности схватили, да се у многим кључним европским земљама атлантицизам више не дефинише као аутоматско слушање Вашингтона. И какву уопште привлачност има атлантицизам за надолazeће силе попут Кине и „јужне демократије“ Бразил, Јужну Африку и Индонезију?

Такође ће бити занимљиво посматрати какве ће савете ова група дати председничком кандидату који је у исто време и актуелни амерички сенатор – што значи да Барак Обама нема исту моћ да утиче на наслеђе које му у аманет оставља одлазећа администрација. А када тој групи саопшти да жели да се врати „прагматичној традицији америчке спољне политике коју су тако свесрдно заговарали људи у овој соби“ – како то преточити у конкретан савет? Пружањем подршке слободним трговинским споразумима са другим државама, иако то може довести до поремећаја у неким сегментима америчке привреде, јер би то помогло изградњи јаких веза заједничког интереса САД и других земаља? Да ли да сенатор Обама, упркос гласном критиковању „погрешног правца“ Русије, одобри „Споразум 123“ са Русијом, који ће довести руску нуклеарну индустрију у склад са америчким програмом неширења нуклеарног оружја? Да ли је споразум о инвестицијама са Кином у дуготрајном интересу Американаца? Добри спољнополитички савети требало би да имају предност над политичким калкулацијама.

Дакле, уколико се „промена“ дефинише као „нешто другачије од председника Буша и његовог тима“ онда је сенатор Обама на правом путу. Сада се, међутим, чини да оно што се нуди, у смислу спољне политике, представља мост који води натраг у 20. век.

Николас К. Гвоздев је уредник часописа *The National Interest* .

(20.06.2008. The National Interest)